

Nr 195.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett kronan tillhörigt område i Mosjö socken av Örebro län; given Stockholms slott den 7 mars 1919.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att ett område om 13,075 kvadratmeter, som vid skifte av den s. k. Campementsplatsen inom Mosås by i Mosjö socken av Örebro län tillagts kronan, må försälas på för kronan fördelaktigaste sätt, samt

att de genom försäljningen inflytande medel efter avdrag av försäljningskostnaderna må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
7 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLMER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson yttrade härefter:

»Vid försäljning genom salubrev den 22 november 1809 av det kronan tillhöriga s. k. passevolanshemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Mosås by nr 5 i Mosjö socken av Örebro län undantog dåvarande krigskollegium från försäljningen den på nämnda hemman belöpande andelen av den inom Mosås by belägna mötesplatsen, den s. k. Campementsplatsen.

Sedan denna mötesplats, som i huvudsak lärt hava använts av Livregementets husarer, blivit för nämnda truppförband obehövlig samt under många år ej använts för lantförsvarets räkning, framställde under år 1908 vissa delägare i Mosås by yrkande, att Campementsplatsen måtte såsom varande en byns samfällighet skiftas mellan byamännen. Detta yrkande bestreds av arméförvaltningens fortifikationsdepartement å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, då kronan, som innehaft mötes-

platsen åtminstone sedan förra hälften av 1700-talet, finge anses vara ägare till densamma.

Emellertid beslöto vid lantmäterisammanträde den 22 april 1913 distriktslantmätaren Carl Berner — som av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Örebro län förordnats att förrätta det av bymännen begärda skiftet, därest hinder ej därför mötte — samt två för förrättningen tillkallade gode män, oaktat fortifikationsdepartementets bestridande, med stöd av § 33 i gällande skiftesstadga, att skiftet skulle fortgå, samt hänvisade den, som ej åtnöjdes med beslutet, att i händelse av befogenhet efter stämning göra sin rätt gällande vid vederbörlig domstol.

I anledning härav instämde fortifikationsdepartementet bymännen i Mosås by till Glanshammars och Örebro häradsrätt under yrkande om bättre rätt till Campementsplatsen. Sedan detta mål vid flera rättegångstillfällen förevarit inför häradsrätten, meddelade häradsrätten dom i målet den 20 december 1915, därvid rätten, med ogillande av käromålet i övrigt, i så måtto biföll fortifikationsdepartementets talan, att Kungl. Maj:t och kronan förklarades vara ägare till den å förenämnda $\frac{1}{4}$ mantal Mosås by nr 5 belöpande andelen av Campementsplatsen.

Mot häradsrättens dom fullföljde fortifikationsdepartementet, efter anmält vad, talan hos Svea hovrätt, men fann hovrätten genom dom den 16 mars 1917 ej skäl att därutinnan göra ändring. Denna dom har sedermera vunnit laga kraft.

Under rättegångens lopp hade emellertid förenämnda skifte fortgått samt jämväl avslutats, och hade därvid den å hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Mosås by nr 5 belöpande andelen av Campementsplatsen utlagts med ett område om 13,075 kvadratmeter. Skiftet har därefter den 7 mars 1916 fastställts av Glanshammars och Örebro härads ägodelningsrätt.

Den andel av Campementsplatsen, vartill kronan genom förut omnämnda rättegång förklarats vara ägare, utgöres således numera av nyssnämnda område om 13,075 kvadratmeter.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 februari 1919 har arméförvaltningens fortifikationsdepartement framhållit, att lantförsvaret ej hade någon användning av ifrågavarande område och, så vitt nu kunde förutses, ej heller syntes få det i en framtid. Då fortifikationsdepartementet i anledning härav ansett, att området lämpligen borde försäljas, hade departementet beslutat att vidtaga förberedande åtgärder för en dylik försäljning. I sådant avseende hade fortifikationsdepartementet i skrivelse till Kungl. Maj:ts befallningshavande i Örebro län anhållit, att bemålde befallningshavande måtte låta värdera området.

Framställning
av arméför-
valtningens
fortifikations-
departement.

Med anledning därav hade domänintendenten i länet Fr. Bäckström och godsägaren Gunnar Pettersson i Runnaby av Kungl. Maj:ts befallningshavande anmodats att verkställa den begärda värderingen. I däröfver upprättat protokoll hade Bäckström och Pettersson angående ifrågavarande område anfört, att området, vilket vore beläget intill och öster om allmänna landsvägen från Örebro till Kumla på ett avstånd av 10 kilometer från Örebro stad och 1,5 kilometer från Mosås järnvägsstation, i sin helhet låge å rullstensås (den s. k. Örebro-åsen) och utgjordes av ouppodlad mark, beväxt med svag gräsväxt, ljung, en- och tallbuskar (ännu utan egentligt bränslevärde) samt vore av lantmätare sålunda klassificerat: 65 kvadratmeter tomter och 13,010 kvadratmeter odlingsmark, därav dock 2,775 kvadratmeter angäves som grusgrop, varå gruset bortförts till cirka 4 meter under angränsande marks högsta punkt. Marken hade ett mycket ringa lager av mylla, och jordmånen utgjordes av rullstensgrus med stark inblandning av större och mindre stenar, som förringade grusets värde vid dess användning som väggrus eller annorledes. Enligt värderingsmännens åsikt kunde marken uppodlad näppeligen producera andra kulturväxter än potatis och råg, och syntes området hava sitt största värde såsom kompletterande tomtplatser för intill liggande hemman och såsom grustag för i närheten belägna hemman, som saknade grus. Såsom jordbrukslägenhet hade platsen däremot ringa värde, och till skogsbörd vore densamma för liten för att därtill kunna användas i sitt för vindarna utsatta läge. Slutligen ansåge värderingsmännen, att vid en eventuell försäljning av området detta borde uppdelas i tre lotter, och hade de i anslutning hertill värderat området sålunda:

Lott	I	om	0,4075	hektar	å	12	öre	per	kvm.	kronor	489: —		
»	II	»	0,3750	»	»	16	»	»	»	»	600: —		
»	III	»	0,5250	»	»	14	»	»	»	»	735: —		
Summa										1,3075	hektar	kronor	1,824: —

Vidare hade fortifikationsdepartementet låtit utbjuda ifrågavarande område till försäljning, därvid två anbud inkommit, ett å 500 kronor för lotten II och ett å 525 kronor för lotten III, varefter anbud under hand avgivits å 50 kronor för lotten I.

Då emellertid det belopp, som skulle erhållas för området genom antagande av de sålunda avgivna anbuden, avsevärt understeg det belopp, vartill området värderats, hade departementet låtit infordra nya anbud, dels å köp, dels ock å arrende av området. Härvid hade

emellertid intet nytt köpeanbud erhållits samt endast ett anbud å arrende av området, därvid erbjudits 20 kronor om året under förutsättning av ett arrende under minst tio år.

Såsom förut nämnts, hade lantförsvaret ej någon användning för ifrågavarande område. De anbud, som avgivits å såväl köp som arrende av området, finge dock anses mycket låga, men högre anbud syntes nog ej kunna erhållas. Vid sådant förhållande och då arrendeanbudet vore förhållandevis betydligt lägre än köpeanbudet, ansåge fortifikationsdepartementet i anseende till områdets obetydlighet, att området borde försäljas, även om därför ej kunde erhållas högre köpeskilling, än vad genom ovan omförmälda köpeanbud bjudits eller tillhoppa 1,075 kronor. För att om möjligt erhålla högre köpeanbud borde dock området jämväl utbjudas å offentlig auktion, därvid detsamma borde uppdelas i förenämnda tre lotter.

Fortifikationsdepartementet hemställde således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att ifrågavarande område finge på för Kungl. Maj:t och kronan fördelaktigaste sätt försäljas, samt att av försäljningen inflytande medel efter avdrag av försäljningskostnaderna finge tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Under åberopande av vad sålunda förekommit, får jag hemställa, Departements-
chefen. det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att ett område om 13,075 kvadratmeter; som vid skifte av den s. k. Campementsplatsen inom Mosås by i Mosjö socken av Örebro län tillagts kronan, må försäljas på för kronan fördelaktigaste sätt, samt att de genom försäljningen inflytande medel efter avdrag av försäljningskostnaderna må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Fritz Dahlborn.

STOCKHOLM, K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI, 1919.